

A BÜNYLDÖZÉS ÉS BÜNYMEGELÖZÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI HATÁRŐRSÉGI TAPASZTALATOK ALAPJÁN

1. A Határőrség bünyldözői feladatai

A Határőrség 1997. november 01-től kezdődően lát el bünyldözősi feladatokat a határőrizeti törvényben¹ foglaltak alapján. Nyomozóhatóságként jár el az embercsempészség (Btk. 218. §), úti okmány tekintetében elkövetett közokirat-hamisítás (Btk. 274. §), beutazási és tartózkodási tilalom megsértése (Btk. 214. §), jogellenes belföldön tartózkodás elősegítése (Btk. 214/A.), valamint határjelrongálás (Btk. 220. §) bünycselekmények esetén. Ezekben az ügyekben az eljárás akkor indul a határőr nyomozószerveinknél, ha a bünycselekmény gyanúját észleljük vagy, ha a feljelentést, bejelentést nálunk teszik meg.

Bünyldözősi feladataink másik nagy csoportja kifejezetten a határterületre korlátozódik, ahol kötelezettségünk az észlelt bünycselekményekben azonnali intézkedések – a bünycselekmény véghezvitelének megakadályozása, az elkövető elfogása, tanúkutatás, stb. – megtétele és a bizonyítékok megóvása érdekében halaszthatatlan nyomozási cselekmények foganatosítása.

Fentiekből eredeztethető még néhány kötelezettség, mint például a körözés és határkörözés végzése, az embercsempészséssel gyanúsítható külföldiek tiltó névjegyzékbe vételének kezdeményezése és a határfigyelőztetés. Bünyldözősi feladatai ellátásának keretei gyakorlatilag teljesen egybe esnek a rendőrségi bünyügyi munka szabályaival, 1997-től lehetőségünk van az ügyészi, bírói engedéllyel folytatott titkos információgyűjtésre és fedett műveletek végrehajtására.

Évente 500-600 fővel szemben folytatunk bünytető eljárást embercsempészség, 1000-1500 fővel szemben úti okmány tekintetében elkövetett közokirat-hamisítás – befelé irányuló esetekben nincs bünytető eljárás, - 400-500 fővel szemben pedig beutazási és tartózkodási tilalom megsértése miatt nyomozunk. Évente a határőrizeti szervek 600-800 esetben intézkednek más bünycselekmény (jövedéki visszaélés, árucsempészet, gépjárművekkel kapcsolatos bünycselekmények, visszaélés kábítószerrel, stb.) miatt és mintegy 2000-2500 körözött személy kerül felfedésre határainkon hazai vagy nemzetközi körözés alapján. A határőrségi nyomozószervek nyomozási eredményessége 90%-os, felderítési eredményessége 85%-os öt éves átlag alapján.

2. A magyarországi illegális migráció

A magyarországi illegális migráció a 90-es évek közepén tetőzött, amikor a határok mentén elfogott, szöktetett személyek száma 27-30 ezer fő között mozgott évente. Ezt követően egy csökkenő tendencia vált jellemzővé, melynek eredményeképpen – nem utolsá-

¹ A határőrizetről és Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvény (Hör. tv.)

sorban Románia EU országok felé történő vízumkötelezettségének megszűnése miatt- a tiltott határátlépések száma éves átlagban 8-10 ezer fő közötti számban stabilizálódott. Addig azonban, míg a 90-es évek közepén az összes szöktetett mintegy 20-25%-ánál működtek közre segítők vagy embercsempészek, napjainkra ez az arány 70% fölé emelkedett. Az embercsempészet a szervezett bűnözés „egyik húzó ágazatává vált és egyre jellemzőbb, hogy az illegális migrációhoz más bűnelkövetési magatartások kapcsolódnak. Ilyenek például az emberkereskedelem, a személyes szabadság megsértése, a kábítószer csempészet és a közokiratok hamisítása.

Magyarország földrajzi elhelyezkedésénél és infrastrukturális jellemzőinél fogva 3 befelé irányuló migrációs csatornát fókuszál, ezek közül egyik Oroszország, Ukrajna felől az ukrán-magyar határszakaszon éri el hazánkat, és továbbhúzódik Ausztria, valamint másik ágán Szlovákia felé Németország irányába. Ezen embercsempész csatornán elsősorban afgán, bangladesi, srí-lankai, kínai, vietnámi, indiai állampolgárok beszöktetése volt jellemző és a közreműködők elsősorban a kárpátaljai régióban létre jött 5-6 nagyobb szervezett bűnözői csoport tagjai voltak, akik egyrészt kapcsolatokkal rendelkeztek Kijev, Moszkva továbbá a határtérség magyar és szlovák oldalán. 2000. és 2002. között a Határőrség személyi és technikai fejlesztések, időszakos megerősítések, valamint kiterjedt, mély bűnügyi felderítő munka eredményeként képes volt az átszöktetett migráns csoportok többségét a határ közvetlen közelében elfogni, és a magyar oldalon működő embercsempész szervezeteket felszámolni. Napjainkra a mozgásaktivitás kevesebb, mint 30%-ra esett vissza és jellemzővé vált, hogy a migráns csoportokat az embercsempészek nem kísérik át magyar területre, az ország mélységébe történő beszállításukat nem tudják megszervezni, így a magyar-ukrán toloncegyezmény keretein belül lehetőség nyílik az elfogottak visszaadására. Ezen helyzet stabilizálása érdekében aktívabb bűnüldözési együttműködést kezdeményeztünk, hogy a Határőrség által körözött, de Magyarországra be nem utazó kárpátaljai bűnözői csoportok felszámolását az ukrán Határőrség és Rendőrség munkájában támogassuk. A Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központon keresztül bizonyítékokat adtunk át, melyek fölhasználhatók a büntetőeljárások megindításához Ukrajnában. További bizonyítékok beszerzése és átadásra való előkészítése van folyamatban, így ezek lehetővé teszik az egyes embercsempész csoportok vezetőinek, meghatározó tagjainak eljárás alá vonását. Intézkedéseink hatására elkerülő útvonal alakult ki Szlovákián keresztül Ausztria felé elsősorban afgánok, indiaiak csempészetében.

A hazánkat elérő másik fontos illegális migrációs csatorna Törökországból kiindulva Bulgárián, Románián keresztül húzódik Magyarország felé. Budapesten kétfelé ágazik az egyik irány Szlovénia, Dél-Ausztria, Észak-Olaszország, a másik Ausztria, Németország, Hollandia, Anglia felé folytatódik. Ebből az irányból az arab országok polgárai, iraki kurdok, törökök, újabban a volt szovjet déli köztársaságok polgárai például grúzok, örmények érkeznek illegálisan. 2002-ben a magyar-román határszakaszhoz kapcsolódóan felszámolásra került 2 török embercsempész szervezet, melyek meghatározó szerepet töltek be a kiindulási és célországok között budapesti székhellyel. A zömében török, magyar és román elkövetők eljárás alá vonása időben egybeesett a román határőrizeti szervek hatékonyabb fellépésével illetve Románia keleti határszakaszain végrehajtott erősítésekkel. Fentiek eredményeként a román határszakaszunk aktivitása csökkenő jellegű.

A harmadik migrációs útvonal az úgynevezett klasszikus balkáni út, ami Törökországon, Bulgárián keresztül Jugoszláviába vezet. 1999. és 2001. között jellemzően kínaiak szervezett embercsempészetét tapasztaltuk, melynek kiinduló bázisa a Vajdaság területe volt. A kínaiak repülőgéppel érkeztek Belgrádba, könnyített eljárással jutottak

tartózkodási engedélyhez, ösztönözve voltak kereskedelmi tevékenységre. Egy részük a politikai változások és a gazdasági ellehetetlenülés miatt Magyarországon keresztül az elsősorban budapesti kínai közösségben megtalált kapcsolati a közreműködésével kívánt nyugatra jutni. A Határőrség összehangolt csapat és bűnüldözési intézkedések eredményeként a kínaiak illegális mozgását visszaszorította, azonban a határtérségben élő magyar és jugoszláv állampolgárságú embercsempész szervezetek felszámolása ekkor még nem történt meg. Ezek a bűnözői körök nemcsak embercsempészettel, hanem a „zöld határon” keresztül nagy értékű gépjárművek kicsempészésével, továbbá jövedéki termékek szesz, cigaretta csempészésével is foglalkoztak. 2002. tavaszán a Határőrség megerősítéseket vezényelt a jugoszláv határtérségbe és ezzel párhuzamosan a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitánysággal, valamint az ORFK bűnügyi szerveivel összehangolt bűnüldözési intézkedéseket fogantatosított. A határozott rendészeti intézkedések eredményeként az ember és gépjármű csempészésben meghatározó befolyású bűnelkövetők – közöttük korábban határőr szolgálatot teljesítők is őrizetbe vételre, majd letartóztatásra kerültek s ellenük a büntetőeljárások folyamatban vannak. Hasonló helyzet alakult ki, mint az ukrán határszakaszon, hogy a túloldali embercsempészek az átszöktetendő csoportokat (zömmel afgán és iraki állampolgárok) nem merik átkísérni Magyarország területére, és nem tudják megszervezni a határterületről való gyors elszállításukat. A határőrségi csapaterők technikai fejlesztése, mobilitásuk javítása biztosítja ezen nagy létszámú csoportok elfogását. Figyelemmel arra, hogy a szerb montenegrói államszövetséggel kötött tolonc egyezmény hatályba lépett a migránsok többségének visszaadása előtt megnyílt a lehetőségünk. A fentieknek hazánkat elkerülő, elterelő hatása van és az együttműködő szomszédos országok statisztikai adatai azt bizonyítják, hogy ez a migrációs útvonal fokozatosan tevődik át Jugoszlávia, Bosznia, Horvátország, Szlovénia, Olaszország felé.

A bűnözői csoportok reagáltak az elsősorban leendő külső határokon megtett intézkedéseinkre és 2002. második felétől kezdődően tevékenységüket a magyarországi befogadó állomásokra koncentrálták. A határterületen elfogott menedékkérő és ezért a befogadó állomásokon elhelyezett migránsok körében folytattak toborzó munkát. Mivel a szervezők megbízottjai a befogadó állomásokon éltek, a nyugat felé történő továbbszöktetés megszervezése nem okozott számukra nehézséget. Olyan helyzet alakult ki, hogy a Határőrség osztrák vagy szlovák viszonylatban némely menedékkérőt két-három alkalommal is előállított. Nyomozószerveink a bűnüldözési eszközök teljes skáláját beleértve a titkosszolgálati eszközök alkalmazását is, szoros koordináció mellett nemzetközileg összehangolt intézkedéseket fogantatosítottak. Lehetővé vált egy időben őrizetbe venni embercsempész szervezetek tagjait Magyarországon, Ausztriában, Szlovákiában és Németországban. Csak Magyarországon a 3 befogadó állomáshoz kapcsolódó nyomozások eredményeként mintegy 98 személy, közöttük egyiptomi, afgán, szíriai, iraki, szlovák, ukrán, magyar állampolgárok lettek meggyanúsítva embercsempészéssel. Az intézkedések bűnmegelőző hatása érvényesült, megszűnt a táborokból nagy létszámú csoportok szervezett indulása. Elfogási tapasztalataink ez év első felében azt mutatták, hogy csak kisebb 2-4 fős spontán szerveződő vegyes csoportok jelennek meg nyugati határainkon a befogadó állomásokról.

2003. év eddig eltelt időszakának határőrizeti bűnügyi adatai jelzik, hogy a klasszikus embercsempészés módszer alkalmazása a bűnözői csoportok számára kockázatosabbá vált, egyrészt a rendkívül magas felderítési arány, másrészt a büntető törvénykönyv vonatkozó szakaszának erőteljesebb fenyegetése miatt. A hatályos jogszabály alapján ugyanis azon elkövetőkre, akik az embercsempészést üzletszerűen,

bűnszervezetben folytatják akár 16 év fegyházban letöltendő szabadságvesztés is kiszabható. Az évente elfogott 5-6 száz fő embercsempész ügyében a bírósági ítéletek szigorodását figyelhetjük meg. A bűnözők reagálása – s ez egybevág a nyugat-európai tapasztalatokkal – kétirányú. Előtérbe kerül a kisebb kockázatot rejtő okmányhamisítás, mivel itt a készítő felderítése a magas fokú konspiráció miatt lényegesen nehezebb és hosszabb a nyomozó szervek számára. A fölhasználók lebukási esélyeit csökkenti még, hogy egyre modernebb eszközöket és lejárásokat alkalmazhatnak az úti okmányok, vízumok tartózkodási engedélyek hamisításában. Évente 1800–2000 közötti számban fednek fel határőrizeti szerveink hamis vagy hamisított okmányokat, azonban ez évben a felderített esetek száma közel 20%-os növekedést mutat. A felhasználók moldáv, ukrán, román, szerb állampolgárok s egy részük azért kényszerül e módszerhez folyamodni, mert korábban az Európa Unió területéről meghatározott időre kiutasították. A légi forgalomban a hamis útlevelek felhasználása tőlünk távoli országok állampolgáira jellemző + kínaiak.

3. Az embercsempészség fenomenológiája

A Határőrség feladatkörébe tartozó bűncselekmények közül bűnmegelőzési és bűnüldözési szempontból egyaránt az embercsempészség érdemel kiemelt figyelmet. Visszatulva a 90-es évek közepére, amikor az illegális migráció mértéke éves szinten 25-30 ezer fő körül mozgott belátható, hogy a szöktetetteket fenyegető súlyos veszélyek mellett komoly költségvetési kiadásokat is indukáltak a bűnözői csoportok. Különösen a felderítő munka, de a nyílt nyomozásokat követő kiterjedt vizsgálati tevékenység is olyan összefüggéseket, olyan ismereteket hozott felszínre, melyek megerősítették, hogy az embercsempészséget a szervezett bűnözés egyik megnyilvánulási formájának kell tekintetnünk. A bűnözői csoportok a bűncselekmény speciális elkövetési módszerei miatt strukturálódtak.

Jellemző, hogy a válságtérsekben, éhségövezetekben, vallási vagy etnikai konfliktussal terhelt régiókban, háború vagy polgárháború sújtotta területeken, továbbá azokon a helyeken is, ahol gazdasági problémák folytán a munkaerő felesleg tartósan bizonytalannak érzi helyzetét, megjelennek az embercsempész szervezetek képviselői, akik személyes agitáció, újsághirdetések, plakátok útján, vagy megbízható kapcsolataikra való hivatkozással munkalehetőséget, menekülési útvonalat, boldogulást ígérnek a jelentkezőknek, toborzottnak. Az esetek egy részében, így különösen a prostitúciós célú nőcsempészet során az utaztatás egy része, vagy egésze a jelentkezők számára legálisnak tűnik. A toborzók, felhajtók közé sorolhatjuk azokat is, akik sikeres nyugatra jutást követően a hazaírt útleírásokban, levelekben ösztönzik a potenciális illegális migránsokat.

A toborzók szervezőkkel állnak kapcsolatban, akik feladata a migrációs csatornák kialakítása, a különböző országokban lévő szervezőkkel való kapcsolattartás során a tevékenység összehangolása. Elsősorban rajtuk múlik, hogy a bűncselekményeket végrehajtók milyen módszereket (gépjárműben vagy tömegközlekedési eszközben való elrejtés, zöld határon való átkíséréses továbbszállítás, hamis dokumentumok fölhasználása stb.) útvonalakat használnak, azokat milyen gyakorisággal változtatják. A toborzók és szervezők közötti kapocs általában a megbízó, aki semmilyen konkrét végrehajtási cselekményben nem vesz részt, azonban felügyeletet gyakorol a pénzmozgás felett. Ezen elkövetői funkció esetében tapasztalható leggyakrabban más súlyos bűncselekményekkel való kapcsolata az embercsempészségnek – így például emberkereskedelem, fegyverkereskedelem, jövedéki áruk csempészete, kábítószer csempészet - egyes

különleges helyzetekben velük kapcsolatosan merül fel a gyanúja annak, hogy kapcsolatban állhatnak titkosszolgálatokkal, vagy terror szervezetekkel.

Az elkövetői kör fontos tagjai közé tartoznak a szállítók, akik önállóan, vagy az általuk szervezett 2-3 fős csoport tagjainak közreműködésével saját, vagy bérelt járművekkel egyénileg vagy konvojban a határterület megközelítését, vagy gyors elhagyását biztosítják. A taxiskocok e funkciót az esetek többségében legális tevékenységükkel igyekeznek fedezni. A kisebb létszámú szállítói csoportok több szervezővel állhatnak egyidejűleg kapcsolatban, nem ritka, hogy közöttük határszakaszok felosztásra kerülnek.

A bűncselekmény legkockázatosabbnak számító részét a határon való átvezetést az ún. kalauzok végzik, akik tevékenységüket pontosan összehangolják a szállítókkal. Az elkövetői kör ezen része kifejezetten a helyi lakosság köréből kerül ki, hiszen ők elsősorban hely, terep és személy ismeretüket adják bérbe az elkövetéshez.

Az úti okmányhamisítók beleértve az okmánykészítőket is a már átszöktetett és biztonságosnak vélt helyre szállított migránsok országokban tartózkodását legalizálják, vagy a továbbutazás feltételeit teremtik meg. Egy-egy jó nevű, jó kezű okmányhamisító több bűnözői csoporttal is kapcsolatban állhat.

Szállásadók, elrejtők körébe soroljuk azokat az elkövetőket, akik az ország területére szöktetett vagy továbbszállításra szánt tiltott határátlépőket a hatóságok ellenőrzését elkerülendő pihentető helyeken elhelyezik. Ezeket az objektumokat esetenként bérlik, továbbá úgy alakítják ki, hogy nem egyszer a közvetlen szomszédságban lakók sem észlelik a pihentető hely működését. A felderítést megkönnyíti, hogy újabb pénzek kicsalása érdekében telefonkapcsolatot biztosítsanak a migránsok kiinduló országbeli rokonai irányába.

Pénzforgalmat intéző személyeknél tapasztalatink szerint az jellemző, hogy a sikeres akciókat követően készpénzben adják át az ún. szolgáltatásért járó összeget, vagy az előlegesen túli részt. Ezek a megbízóval állnak legszorosabb kapcsolatban, gyakran azonban a szervezőn kívül a szállítókat is ők fizetik. Jellemző, hogy a hivatalos, hatósági kapcsolatokat is rajtuk keresztül datálja a megbízó vagy a szervező. Terjed, de csak lassú ütemben a pénzáttulaj, melyre előszeretettel használnak olyan bankot, ahol a személyi adatok nehezen visszaellenőrizhetők.

Egyéb speciális feladatot ellátók köré tartoznak azok a személyek, akik az átszöktetések, szállítások, pihentetések elősegítését, a rejtkehelyen lévő felügyeletét látják el. Ezek az előfutók, a figyelők, a biztosító őrök.

A legveszélyesebbnek tekinthetjük a bűnszervezethez tartozó azon határőr és rendőr „kollégákat”, akik a határterület őrzéséhez kapcsolódó információkat anyagi ellenszolgáltatásért rendszeresen kiadják az elkövetők részére, jelzik számukra, hogy mikor lehet, illetve mikor nem lehet végrehajtani a cselekményeket, vagy tevőlegesen is közreműködnek az akciók végrehajtásában.

A szervezett bűnözés definiálására rendkívül sok egymással versengő álláspont él s úgy gondolom, hogy bármely megközelítésből vizsgáljuk az embercsempész csoportok működését az előzőekben vázolt struktúrát alapul véve arra a következtetésre juthatunk, hogy nem egy piramis típusú szerveződésről, hanem a polip rendszerű struktúráról van szó. Az illegális migrációs csatornákat mintegy lefedik, átfogják az egyes körülhatárolható bűnözői csoportok. Önmagában a bűnszervezet tagjainak többsége is nagyjából azonos súlyúnak tekinthető, a hierarchiában fölöttük a szervezők, megbízók és esetenként a fontosabb együttműködők állnak. A horizontális szerveződés mellett a belsőmag összetétele állandó, a periférián lévők változása sem dinamikus. A konspiráció kifelé egyértelműen

kimutatható, de un. belső elhárítás jelei is felfedhetők különösen a szervezők, megbízók, az együttműködők és a pénzforgalmat végzők esetében. Egyértelműen kimutatható a csoport tagjai esetében, hogy életvitelszerűen követik el a bűncselekményeket, számukra a megélhetést és a jó egzisztenciát ez biztosítja. A szerveződés ezen szintjén tetten érhető más bűnözési ágakkal való kapcsolódás. Ilyen például a kábítószer csempészet, pénzhamisítás, prostitúció. A Határőrség bűnüldözési tapasztalatai azt mutatják, hogy spontán módon is igyekeznek a szervezők, megbízók legalizálni az illegális jövedelmeket, ami az embercsempészes esetében igen jelentősnek tekinthető, és pl.: kínai vagy arab elkövetők esetében vállalkozások bejegyeztetését is tapasztaljuk. Az eddigiek során azonban nem észleltünk olyan körülményeket, melyek komolyabb gazdasági vagy politikai döntések befolyásolására irányultak.

A Határőrség bünyügyi szervei dacára annak, hogy csak 1997. november 01-jétől rendelkezünk nyomozóhatósági tapasztalatokkal és 1999. szeptember 01-jétől titkosszolgálati eszközök alkalmazására való felhatalmazással, meglehetősen tapasztalatokat szereztek az embercsempészet és úti okmányhamisítás területén működő bűnelkövetői csoportok, megkockázatom bünszervezetek felderítésében, felszámolásában. E tapasztalatok azt mutatják, hogy a sikeres fellépés feltételei a következők:

- a nyomozószervek szenzibilitása, széles információmerítési lehetőség a határőrségi hivatásos állomány, a hazai és a nemzetközi együttműködők irányából,
- a saját szervek által végezhető továbbá az ügyészi vagy bírói engedéllyel alkalmazható titkosszolgálati eszközök teljes skálájának bevetése,
- huzamos időszakot átfogó – 6 hónaptól 1 évig – felderítés ,
- fedett nyomozók, fedő vállalkozások, műveletek, játszmák végrehajtása,
- párhuzamosan folytatott titkos és nyílt nyomozás,
- közhiteles nyilvántartások fölhasználása,
- folyamatos taktikai és stratégiai elemzések végrehajtása,
- széleskörű belső és nemzetközi együttműködés a bűnüldöző szervek között,
- az új Be. kapcsán még szorosabb kapcsolat a nyomozószerv, az ügyész és a bíró között,
- a felderítés és nyomozás időszakában pontos ismeretek megszerzése abból a célból, hogy a bűnös úton szerzett jövedelmek elvonhatók legyenek, s ezáltal az elkövetői struktúrák gazdasági alapjai ellehetetlenüljenek,
- a bűnözői csoportok tagjainak lehetőség szerint egyidejű meglepetésszerű eljárás alá vonása országon belül vagy több országot érintően is.

Természetesen a felsorolás nem teljes és a bűnüldözés területén dolgozó szakemberek számos egyéb szemponttal tudják ezt kiegészíteni. Azt gondolom azonban, hogy már ez is elégséges, ha a bűnmegelőzés felől közelítünk a kérdéshez. Az Európa Unió bűnmegelőzésre vonatkozó ajánlásaiban külön kezeli azokat a bűncselekményeket, amelyek a közrendre, közbiztonságra, a lakosság biztonságérzetére közvetlenül hatással vannak, és külön kezeli a szervezett bűnözés körébe tartozó bűncselekményeket. A legteljesebb mértékben támogatom azt a felfogást, mely leghatékonyabb bűnmegelőzésnek a szervezett bűnözés elleni fellépés terén a bűnüldöző hatóságok hatékony munkát tekinti. A bűnüldöző szervnek esetünkben a Határőrség nyomozószerveinek határozott, eredményes fellépése jól tapintható ellenreakciókat szül a bűnözés részéről. Tapasztaljuk, hogy a represszió hatására egyes elkövetői csoportok felfüggesztik vagy beszüntetik

tevékenységüket, esetleg más jellegű bűncselekmények elkövetésére térnek át. Tapasztaltuk továbbá, hogy a Magyarországon tartósan letelepedett egyes szervezők áttették székhelyüket valamely szomszédos országba vagy visszatértek hazájukba. Gyakran előfordul, hogy a bűnözői csoportok módszert voltak kénytelenek változtatni, vagy tevékenységüket más földrajzi területre, térségre helyezték át. Utóbbiak példája, hogy a klasszikus zöld határos csempészet visszaszorulásával egyidejűleg növekszik a hamis úti okmányok felhasználásának aránya, és szaporodnak a hamisító műhelyek.

Annak ellenére, hogy nem egyszer az elkövetők a titkos nyomozások, vagy nyílt eljárások megkezdésekor ismeretlenek voltak, és a felderítés befejezésekor 20-25 fő ügyében készült vádjavaslat, mégis tudtuk a nyomozás időtartamát ésszerű határon belül tartani és ez, valamint a büntetési tételek szigorodása jelentős megelőző hatást fejt ki. Ez azonban csak úgy biztosítható, hogy ha fontosabb ún. bünszervezetes ügyekre nyomozócsoportokat hozunk létre, sőt esetenként a feladatokat erő átcsoportosítással más nyomozószervek bevonásával hajtjuk végre. Meg kell mondanom, hogy társnyomozó szervek részéről nem tapasztalunk túlzott lelkesedést, ha javaslatot teszünk közös nyomozócsoportok létrehozására, ami egyrészt betudható annak, hogy a szabályok nem eléggé kidolgozottak, továbbá, hogy a rendőrség bűnügyi szervei esetenként túlterheltek.

4. Összegzés

Témám zárásaként néhány javaslatot ajánlok a tisztelt hallgatóim, különösen a kutatással foglalkozók figyelmébe, melyek kifejtésre váró problémák kutatható, gondolatkísérletekre alkalmas problémák:

1. Közös nyomozócsoportok:

Kidolgozni a több országot érintő bűncselekmények felderítésre, felszámolására alkalmas nyomozócsoportok létrehozásának, működésének részletes szabályait, ajánlásait, így különösen:

- irányítása, vezetése
- hatásköre
- illetékessége
- működési rendje
- összetétele
- technikai felszerelése
- felügyelete szakmai igazságügyi

2. Fedett műveletek:

A szervezett bűnözés mélyen konspirált megnyilvánulási formáinak, elkövetési magatartásainak felderítése, felszámolása érdekében a több ország bűnüldöző hatóságainak együttműködését szükségessé tevő fedett műveletek alapelveit, ajánlásait kell kidolgozni, úgymint:

- illetékes hatóságok
- jogszabályi megismerés, összehangolás
- alkalmazási feltételek és garanciák rendszere

- költségviselés általános elvei, szabályai
- fedett műveletek támogatása a végrehajtásban részt nem vevők részéről

3. A határrendészeti szervek bűnüldöző munkájának nemzetközi összehangolása:

Az EU tagországok, csatlakozó államok, felvételüket kérők bűnüldözési együttműködését határrendészeti kérdésekben közelíteni szükséges az Európa Unió Bel- és Igazságügyi együttműködésének rendszeréhez (EUROPOL), más együttműködésekhez (SECI) esetleges megvalósítás esetén az Európai Határrendőrség intézményéhez.

Erre vonatkozóan ajánlások megfogalmazása, már működő kezdeményezések (elemző-értékelő központ, dokumentációs központ, stb.) támogatása, fejlesztése.

A vázlat készítésénél figyelembe lettek véve az EU deklarált bűnüldözési prioritásai a szervezett bűnözés bűnmegelőzési feladatai tekintetében, mivel a legsúlyosabb bűnüldözési formák elleni hatósági fellépés kulcsfontosságú a jobb eredmények elérése érdekében.

Ne tekintsek dicsekvésnek, szerénytelenségnek, de rendkívül büszke vagyok arra, hogy a legkisebb magyarországi nyomozóhatóság nyomozószervei az utóbbi 3 évben több olyan ügyet vittek az igazságszolgáltatás elé, ahol bizonyítható volt a bűnszervezet tagjaként vagy megbízásából történő elkövetés, vagy 2002. április 01-től a Btk. 137. § (8) bek. szerinti minősítés, mint az összes többi nyomozószerv együtt. Azt gondolom, hogy a bűnüldöző szerv részéről a bűnmegelőzési tevékenységet is elsősorban ez minősíti.